

Uzasadnienie

Projekt rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej zmieniającego rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 19 lutego 2002 r. w sprawie sposobu prowadzenia przez publiczne przedszkola, szkoły i placówki dokumentacji przebiegu nauczania, działalności wychowawczej i opiekuńczej oraz rodzajów tej dokumentacji, stanowi wykonanie upoważnienia zawartego w art. 22 ust. 2 pkt 5 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz.U. z 2004 r. Nr 256, poz. 2572, z późn. zm.). Zgodnie z upoważnieniem, minister właściwy do spraw oświaty i wychowania określa, w drodze rozporządzenia, sposób prowadzenia przez szkoły i placówki dokumentacji przebiegu nauczania, działalności wychowawczej i opiekuńczej oraz rodzaje tej dokumentacji, uwzględniające w szczególności ewidencję dzieci i młodzieży podlegających obowiązkowi szkolnemu i obowiązkowi nauki, a także stanowiące podstawę wydawania uczniom świadectw i dyplomów.

Celem prowadzenia dokumentacji przebiegu nauczania, działalności wychowawczej lub opiekuńczej jest udokumentowanie sposobu spełniania przez szkoły i placówki ich zadań statutowych, kontrolowanie spełniania przez dzieci i młodzież obowiązku rocznego przygotowania przedszkolnego, obowiązku szkolnego i obowiązku nauki, a także sprawowanie nadzoru pedagogicznego. Dokumentacja stanowi ponadto podstawę do wydawania przez szkoły świadectw i dyplomów. Różnorodność prowadzonej przez szkoły i placówki dokumentacji wynika z różnorodności celów, jakim dokumentacja ma służyć, oraz z różnic w organizacji i sposobie funkcjonowania poszczególnych typów i rodzajów szkół i placówek.

W porównaniu z dotychczasowym stanem prawnym regulowanym rozporządzeniem Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 19 lutego 2002 r. w sprawie sposobu prowadzenia przez publiczne przedszkola, szkoły i placówki dokumentacji przebiegu nauczania, działalności wychowawczej i opiekuńczej oraz rodzajów tej dokumentacji (Dz. U. Nr 23, poz. 225 oraz z 2003 r. Nr 107, poz. 1003), niniejszy projekt rozporządzenia wprowadza następujące zmiany:

1) Zmiany zawarte w § 1 pkt 1, 10 i 11 projektu, nadające nowe brzmienie przepisom § 1, § 14 ust. 1 i § 15 ust. 1, mają na celu dostosowanie przepisów rozporządzenia do obowiązującego stanu prawnego i polegają na usunięciu z wymienionych przepisów takich pojęć jak „dotychczasowa szkoła podstawowa”, czy

„szkoła pomaturalna”. Ponadto w § 1 ust. 2 zawarto doprecyzowanie zawierające informację, że sposób prowadzenia dokumentacji przebiegu nauczania, działalności wychowawczej i opiekuńczej przez publiczne formy wychowania przedszkolnego regulują odrębne przepisy (tj. rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 10 stycznia 2008 r. w sprawie rodzajów innych form wychowania przedszkolnego, warunków tworzenia i organizowania tych form oraz sposobu ich działania – Dz.U. Nr 7, poz. 38, z późn. zm.).

2) W zmianie zawartej w § 1 pkt 2 projektu, polegającej na dodaniu w § 2 rozporządzenia ust. 3, określa się sposób prowadzenia dziennika zajęć przedszkola zorganizowanego w zakładzie opieki zdrowotnej. Wpisywanie w porządku alfabetycznym danych dzieci do dziennika zajęć takiego przedszkola jest niepraktyczne ze względu na ulegający częstym zmianom okres uczęszczania poszczególnych dzieci do przedszkola, w zależności od ich stanu zdrowia i okresu pobytu w zakładzie opieki zdrowotnej. W związku z powyższym proponuje się, aby dane dzieci wpisywane były do dziennika zajęć przedszkola zorganizowanego w zakładzie opieki zdrowotnej chronologicznie według daty przyjęcia dzieci do tego przedszkola.

3) Zmiana zawarta w § 1 pkt 3 projektu, polegająca na nadaniu nowego brzmienia § 3 rozporządzenia, wiąże się z treścią regulacji przepisu art. 14b ust. 2 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty, zgodnie z którym kontrolowanie spełniania przez dziecko w wieku sześciu lat obowiązku rocznego przygotowania przedszkolnego należy do zadań dyrektora szkoły podstawowej, w obwodzie której dziecko mieszka. Proponuje się zatem, aby szkoła podstawowa prowadziła jedną księgę ewidencji zamieszkałych w obwodzie tej szkoły dzieci, które podlegają obowiązkowi odbycia rocznego przygotowania przedszkolnego, oraz które podlegają obowiązkowi szkolnemu. Przyjęte w § 3a rozwiązanie nie spowoduje dodatkowych obciążeń administracyjnych, ponieważ zdecydowana większość dzieci po odbyciu rocznego przygotowania przedszkolnego w przedszkolu lub w oddziale przedszkolnym zorganizowanym w szkole podstawowej, kontynuuje naukę w szkole obwodowej.

4) W dodanym w rozporządzeniu § 3b wyodrębniono zawarte dotychczas w § 3 rozporządzenia regulacje dotyczące prowadzenia przez gimnazjum księgi ewidencji dzieci i młodzieży podlegających obowiązkowi szkolnemu. W porównaniu z dotychczasowym stanem prawnym, w § 3b przewiduje się uzupełnienie

o dokumentowanie przypadków spełniania przez dzieci i młodzież obowiązku szkolnego w formach przewidzianych w art. 16 ust. 8 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty, tj. przez uczęszczanie do szkoły za granicą lub przy przedstawicielstwie dyplomatycznym innego państwa w Polsce.

5) W zmianie zawartej w § 1 pkt 5 projekt przewiduje uzupełnienie katalogu rodzajów placówek, które prowadzą księgę wychowanków, o młodzieżowe ośrodki wychowawcze i młodzieżowe ośrodki socjoterapii (§ 5 ust. 1 rozporządzenia). Ponadto w § 5 ust. 2 rozporządzenia zrezygnowano z wpisywania do księgi wychowanków adresu dotychczasowego miejsca stałego pobytu (zameldowania) wychowanka na rzecz wpisywania adresu dotychczasowego miejsca zamieszkania wychowanka (w rozumieniu cywilistycznym). W praktyce adres zameldowania wychowanka często nie odpowiadał adresowi faktycznego miejsca przebywania wychowanka, co utrudniało kontakt placówki z rodzicami (prawnymi opiekunami) wychowanków.

6) Zmiany zaproponowane w § 7 ust. 3, § 8 i w § 9 ust. 2 rozporządzenia eliminują nieaktualną już formę wpisu dotyczącą zaliczenia zajęć edukacyjnych. Nauczyciel odnotowuje w dokumentacji przebiegu nauczania jedynie oceny uczniów z zajęć edukacyjnych podlegających ocenie.

7) Zmiana polegająca na dodaniu w § 7 rozporządzenia ust. 3a wynika z tego, że w klasach I – III szkół podstawowych oceny roczne i oceny zachowania mają formę opisową. Ponieważ każda taka ocena jest obszerna, zamieszczenie jej w odpowiedniej rubryce dziennika lekcyjnego bywa niepraktyczne. Z tego względu dopuszcza się, aby oceny opisowe sporządzone komputerowo i podpisane przez wychowawcę były dołączane do dziennika lekcyjnego, co w myśl rozporządzenia będzie równoznaczne z wpisem do dziennika lekcyjnego.

8) W nowelizowanym § 10 rozporządzenia wskazano, że dokumentowanie zajęć opiekuńczych i wychowawczych wynikających z potrzeb i zainteresowań uczniów, o których mowa w art. 42 ust. 2 pkt 2 ustawy z dnia 26 stycznia 1982 r. – Karta Nauczyciela (Dz. U. z 2006 r. Nr 97, poz. 674, z późn. zm.) będzie się odbywać w dziennikach zajęć, które nie są wpisywane odpowiednio do dziennika zajęć przedszkola, dziennika lekcyjnego i dziennika zajęć wychowawczych, jeżeli jest to uzasadnione koniecznością dokumentowania przebiegu nauczania, działalności wychowawczej i opiekuńczej.

9) Zmiana zawarta w § 1 pkt 12 projektu, dotycząca nowego brzmienia § 18 rozporządzenia, polega na uwzględnieniu logopedów i doradców zawodowych jako nauczycieli obowiązanych, obok pedagoga i psychologa, do prowadzenia dzienników zajęć, a ponadto na zastąpieniu określenia „wykaz dzieci, uczniów lub wychowanków” przez bardziej precyzyjne określenie „imiona i nazwiska dzieci, uczniów, wychowanków”. Zmiana § 19 rozporządzenia polega na uwzględnieniu doradcy zawodowego jako osoby prowadzącej, obok pedagoga, psychologa, logopedy i lekarza, dokumentację dziecka, ucznia lub wychowanka objętego pomocą psychologiczno-pedagogiczną, a ponadto zmiana ta wprowadza rozwiązanie przewidujące gromadzenie w indywidualnej teczce dokumentacji badań i czynności uzupełniających ucznia objętego pomocą psychologiczno-pedagogiczną.

10) W zmianie zawartej w § 1 pkt 13 projektu, polegającej na dodaniu w rozporządzeniu przepisów § 20a i 20b, wprowadza się możliwość prowadzenia przez przedszkola, szkoły i placówki - w formie elektronicznej - dzienników zajęć przedszkola, dzienników lekcyjnych, dzienników zajęć wychowawczych, dzienników zajęć dydaktyczno-wyrównawczych, specjalistycznych oraz dzienników innych zajęć, a także dzienników zajęć rewalidacyjno-wychowawczych, dzienników prowadzonych przez pedagogów, psychologów, logopedów i doradców zawodowych oraz prowadzonych przez placówki dzienników zajęć stałych, okresowych i okazjonalnych (§ 20a ust. 1 rozporządzenia).

Dodawany w rozporządzeniu przepis § 20a ust. 2 rozporządzenia przewiduje, że organem właściwym do wyrażenia zgody na prowadzenie przez przedszkole, szkołę lub placówkę dziennika wyłącznie w formie elektronicznej będzie organ prowadzący. Powyższa propozycja właściwości organu wynika m. in. stąd, że wprowadzenie w danym przedszkolu, szkole lub placówce systemu informatycznego umożliwiającego prowadzenie dzienników w formie elektronicznej wiąże się z koniecznością poniesienia określonych nakładów finansowych związanych wyposażeniem przedszkola, szkoły lub placówki w odpowiedni sprzęt komputerowy i oprogramowanie, a nierzadko związanych również z potrzebą przeszkolenia kadry pedagogicznej. W § 20a ust. 3 i 4 określa się warunki, jakimi powinien charakteryzować się system informatyczny służący prowadzeniu dzienników w formie elektronicznej, tj. zachowanie selektywności dostępu do danych stanowiących dziennik elektroniczny, zabezpieczenie zbiorów informacji stanowiących dziennik elektroniczny przed dostępem osób nieuprawnionych oraz przed zniszczeniem,

uszkodzeniem lub utratą, rejestrowanie historii zmian i ich autorów. Ponadto system informatyczny służący do prowadzenia dzienników elektronicznych powinien umożliwiać eksport danych do formatu XML, a także powinien umożliwiać sporządzenie w formie papierowej odpowiedniego dziennika. Warunki rejestrowania, przechowywania i dostępu do danych stanowiących dziennik elektroniczny po zakończeniu roku szkolnego lub semestru, zawierają przepisy § 20b rozporządzenia. W świetle tych przepisów zbiory danych stanowiące dziennik elektroniczny powinny być zapisane na informatycznym nośniku danych w sposób zapewniający możliwość sprawdzenia ich integralności poprzez zastosowanie podpisu elektronicznego (przy zapewnieniu możliwości weryfikacji podpisu elektronicznego lub danych identyfikujących), a także w sposób zapewniający możliwość odczytania wszystkich informacji zawartych w dzienniku elektronicznym w okresie odpowiadającym okresowi przechowywania dzienników w formie papierowej.

Obecnie blisko 0,3 % szkół w Polsce prowadzi, obok dziennika tradycyjnego (prowadzonego w formie papierowej), dziennik lekcyjny w formie elektronicznej. Szkoły te korzystają z dostępnych na rynku programów komputerowych służących do rejestracji różnych informacji o uczniu i informacji o prowadzonych zajęciach. Dziennik elektroniczny bywa ponadto stosowany w szkołach jako dodatkowa forma kontaktu pomiędzy szkołą a rodzicami uczniów. Główną zaletą dziennika prowadzonego w formie elektronicznej jest szybkość zestawiania danych i przekazu informacji.

Przewiduje się, że niniejsza nowelizacja pozytywnie przyczyni się do powszechnego wdrażania i stosowania w szkolnictwie technologii informacyjno – komunikacyjnych. Wymogi, jakie dana szkoła lub placówka musi spełnić, aby dzienniki lekcyjne i dzienniki zajęć prowadzić w formie elektronicznej, odnoszą się bowiem nie tylko do aspektu wyposażenia szkół i placówek w sprzęt komputerowy i oprogramowanie, ale także do umiejętności stosowania technologii informacyjno – komunikacyjnych przez członków rady pedagogicznej i rodziców uczniów.

11) Zmiana zawarta w § 1 pkt 14 projektu polega na dodaniu w rozporządzeniu nowego § 21a regulującego sposób postępowania z dokumentacją ucznia objętego pomocą psychologiczno-pedagogiczną, wówczas gdy publiczna poradnia psychologiczno-pedagogiczna, w tym poradnia specjalistyczna, stała się niewłaściwa do udzielania pomocy dziecku, w szczególności w związku ze zmianą terenu

działania poradni lub zmianą miejsca zamieszkania dziecka. W takiej sytuacji, dyrektor publicznej poradni psychologiczno-pedagogicznej, działając na wniosek rodziców (prawnych opiekunów) dziecka, będzie obowiązany niezwłocznie przekazać poradni właściwej do udzielania pomocy dziecku indywidualną teczkę zawierającą dokumentację badań i czynności uzupełniających. Z czynności przekazania, do poradni właściwej, indywidualnej teczki, dyrektor poradni przekazującej będzie sporządzał protokół zawierający w szczególności: oznaczenie poradni przekazującej i poradni właściwej, chronologiczny spis dokumentów zawartych w indywidualnej tezcze, podpisy dyrektora poradni przekazującej i dyrektora poradni właściwej oraz datę przekazania.

12) Zmiana zawarta w § 1 pkt 15 projektu, polegająca na nadaniu nowego brzmienia § 22 rozporządzenia, ma na celu doprecyzowanie możliwości dokonania sprostowania błędu i oczywistej omyłki w dokumentach prowadzonych przez szkołę lub placówkę, przy czym wprowadzenie korekty w księgach ewidencji prowadzonych przez szkoły podstawowe i gimnazja, księdze uczniów i arkuszu ocen ucznia będzie możliwe tylko przez dyrektora szkoły lub placówki albo osobę upoważnioną przez niego na piśmie do dokonania sprostowania. Sprostowania w pozostałej dokumentacji będzie mogła dokonać również osoba, która popełniła błąd lub omyłkę.

13) Ponadto, zgodnie z terminologią stosowaną w rozporządzeniu Ministra Edukacji Narodowej z dnia 30 kwietnia 2007 r. w sprawie warunków i sposobu oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów i słuchaczy oraz przeprowadzania sprawdzianów i egzaminów w szkołach publicznych (Dz.U. Nr 83, poz. 562, z późn. zm.), w rozporządzeniu wprowadza się zmianę polegającą na zastąpieniu pojęcia „ocena końcoworoczna” – pojęciem „ocena roczna” (§ 8, § 9 ust. 2, § 12 ust. 3). Zmiana w § 12 ust. 5 uwzględnia sytuację nieklasyfikowania ucznia przewidzianą w rozporządzeniu w sprawie warunków i sposobu oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów i słuchaczy oraz przeprowadzania sprawdzianów i egzaminów w szkołach publicznych.

W związku z wprowadzonym w projekcie wymogiem dotyczącym prowadzenia przez publiczne szkoły podstawowe ksiąg ewidencji dzieci podlegających obowiązkowi rocznego przygotowania przedszkolnego i obowiązkowi szkolnemu (§ 1 pkt 4 projektu w zakresie dotyczącym § 3a), w przepisie przejściowym, zawartym w § 2 projektu, dyrektorom szkół podstawowych wskazuje

się sposób i termin dostosowania do tego wymogu. W myśl tego przepisu, dotychczasowe księgi ewidencji dzieci podlegających obowiązkowi szkolnemu będą prowadzone nadal jako księgi ewidencji dzieci podlegających obowiązkowi rocznego przygotowania przedszkolnego i obowiązkowi szkolnemu, przy czym dyrektorzy publicznych szkół podstawowych będą obowiązani dostosować księgi ewidencji dzieci podlegających obowiązkowi rocznego przygotowania przedszkolnego i obowiązkowi szkolnemu do wymogów przewidzianych w § 3a rozporządzenia w terminie 14 dni od dnia wejścia w życie rozporządzenia.

Zgodnie z art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. Nr 169, poz. 1414) projekt rozporządzenia został udostępniony w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie internetowej Ministerstwa Edukacji Narodowej. Żaden z podmiotów nie zgłosił zainteresowania pracami nad projektem.

Rozporządzenie nie zawiera przepisów technicznych, w rozumieniu rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. Nr 239, poz. 2039, z późn. zm.), w związku z tym nie podlega notyfikacji.

Przedmiot projektowanych regulacji nie jest objęty zakresem prawa Unii Europejskiej.

Ocena Skutków Regulacji (OSR)

1. Podmioty, na które oddziałuje projektowana regulacja

Rozporządzenie adresowane jest do wszystkich publicznych przedszkoli, szkół i placówek, dyrektorów przedszkoli, szkół i placówek, nauczycieli, organów prowadzących, kuratorów oświaty.

2. Konsultacje społeczne

Projekt rozporządzenia został przekazany do zaopiniowania następującym związkom zawodowym i partnerom społecznym:

- 1) Chrześcijańskiemu Związkowi Zawodowemu „Solidarność im. ks. Jerzego Popiełuszki”,
- 2) Zarządowi Głównemu Związku Nauczycielstwa Polskiego,
- 3) Sekcji Krajowej Oświaty i Wychowania NSZZ „Solidarność”,
- 4) Komisji Krajowej Wolnego Związku Zawodowego „Sierpień 80”,
- 5) Komisji Krajowej NSZZ „Solidarność”,
- 6) Zarządowi Krajowemu Związku Zawodowego Nauczycieli Średnich Szkół Leśnych w Polsce,
- 7) Związkowi Zawodowemu Pracowników Oświaty i Wychowania „Oświata”,
- 8) Krajowej Sekcji Oświaty NSZZ „Solidarność 80”,
- 9) Komisji Krajowej NSZZ „Solidarność 80”,
- 10) Niezależnemu Samorządnemu Związkowi Zawodowemu Pracowników Schronisk dla Nieletnich i Zakładów Poprawczych,
- 11) Związkowi Zawodowemu „Rada Poradnictwa”,
- 12) Sekretariatowi Konferencji Episkopatu Polski,
- 13) Polskiej Radzie Ekumenicznej,
- 14) Społecznemu Towarzystwu Oświatowemu,
- 15) Krajowemu Forum Oświaty Niepublicznej,
- 16) Radzie Szkół Katolickich,
- 17) Krajowemu Porozumieniu Rodziców i Rad Rodziców,
- 18) Ogólnopolskiemu Stowarzyszeniu Kadry Kierowniczej Oświaty,
- 19) Konfederacji Stowarzyszeń Nauczycielskich,
- 20) Stowarzyszeniu Dyrektorów Szkół Średnich,
- 21) Polskiemu Stowarzyszeniu Dyrektorów Szkół.

Projekt rozporządzenia został także przekazany do zaopiniowania Radzie Głównej Szkolnictwa Wyższego, Konferencji Rektorów Akademickich Szkół Polskich i Konferencji Rektorów Zawodowych Szkół Polskich, Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego, Rzecznikowi Praw Dziecka i Rzecznikowi Praw Obywatelskich.

Wyżej wymienione podmioty nie zgłosiły uwag do projektu rozporządzenia.

Komisja Wspólna Rządu i Samorządu Terytorialnego zaakceptowała projekt na posiedzeniu w dniu 28 stycznia 2009 r.

3. Wpływ regulacji na sektor finansów publicznych, w tym budżet państwa i budżety jednostek samorządu terytorialnego

Rozporządzenie nie wpłynie na sektor finansów publicznych, w tym budżet państwa i budżety jednostek samorządu terytorialnego.

Kontrolowanie spełniania przez dzieci sześciolatnie obowiązku rocznego przygotowania przedszkolnego oraz kontrolowanie spełniania obowiązku szkolnego należy do zadań dyrektora szkoły podstawowej, w obwodzie której dziecko mieszka. Projekt przewiduje, że szkoły podstawowe będą prowadziły jedną księgę ewidencji dzieci, w której zawarte będą dane dzieci zamieszkałych w obwodzie szkoły, objętych obowiązkowym rocznym przygotowaniem przedszkolnym oraz dane dzieci podlegających obowiązkowi szkolnemu. Ponieważ w praktyce dyrektorzy szkół podstawowych ujmują już w księgach ewidencji dane dzieci z rocznika objętego obowiązkiem odbycia rocznego przygotowania przedszkolnego albo prowadzą odrębną ewidencję dotyczącą dzieci sześciolatków, rozwiązanie zawarte w rozporządzeniu uporządkuje obecnie funkcjonujący sposób kontrolowania spełniania przez dzieci sześciolatnie obowiązku rocznego przygotowania przedszkolnego. Nie przewiduje się, aby proponowane rozwiązanie spowodowało dodatkowe obciążenia administracyjne szkół podstawowych oraz dodatkowe skutki finansowe dla budżetów jednostek samorządu terytorialnego.

4. Wpływ regulacji na rynek pracy

Rozporządzenie nie wpłynie bezpośrednio na rynek pracy.

5. Wpływ regulacji na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym na funkcjonowanie przedsiębiorstw

Rozporządzenie nie wpłynie na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym na funkcjonowanie przedsiębiorstw.

6. Wpływ regulacji na sytuację i rozwój regionalny

Rozporządzenie nie wpłynie na sytuację i rozwój regionalny.